

Nemzetiségi Ifjúsági díjasok

A Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány áprilisban első alkalommal ítélte oda a 2003-ban alapított Nemzetiségi Ifjúsági díjat. Tizenkét magyarországi nemzeti kisebbség hatvan tehetséges, aktív fiatalja kapta meg az elismerő oklevelet és az azzal járó 200 ezer forintot. Korábbi számunkban öt kitüntetettet ismerhettek meg. Ezúttal három további díjazott mutatkozik be.

Bárkányi Judit (30) – Budapest, Pesterzsébet

1973-ban születtem. Egy pilisvörösvári német zenészcsaládból származom. Gyermekkoromat Budakeszin töltöttem, jelenleg Pesterzsébeten élek. A Varga Jenő Közgazdasági Szakközépiskolában, hét osztályban tanítok németet. Az ifjúsági és a kulturális

terület felelőseként vagyok tagja a pesterzsébeti német kisebbségi önkormányzatnak.

A kilencvenes évek elejétől kezdve tagja vagyok a Magyarországi Ifjú Németek Közösségének is (Gemeinschaft Junger Ungarndeutscher – GJU), ahol Szauer Ágnes vezetésével kaptam betekintést a munkába. Már akkor fontosnak tartottam a magyarországi német kultúra, és népszokások megőrzését. 1992-től rendszeresen – vezetőként vagy szervezőként – jelen voltam magyarországi német gyermektáborokban, a gyermekszilvesztereken és a GJU országos találkozóin. A gyermektáborokban legtöbbször a népdalok megtanítása és megszerettetése volt a feladatomban. Előfordult, hogy a tábor egy-egy sváb népszokás köré szerveződött (például: esküvő vagy a nyári/őszi népi ünnepkörök). Ezeket az eseményeket a gyermekekkel közösen dolgoztuk fel, együtt dramatizáltuk. Nagyon fontos volt számomra a gyerekek nyelvi nevelése is, amelyben a nyelvi játékok is szerepet kaptak.

Úgy gondolom, hogy a magyarországi német kultúra nélkül nem lennék önmagam. A német kisebbség, és kultúrája a családomat, a barátaimat, a céljaimat, a foglalkozásomat, az otthonomat jelenti. Tehát mindent.

Nagyon büszke vagyok az Ifjúsági díjra. Mit jelent a sportolónak az aranyérem? Az ifjúsági munkában tevékenykedőknek ugyanazt jelenti az Ifjúsági díj. Köszönöm mindazoknak, akik az eddig vezető úton segítettek:

Nagybátyámnak, Johann Mauternek, aki a német nyelv szépségeire tanított meg és tudatosította bennem, hogy vissza kell találnom az elődeimhez.

Szauer Ágnesnek, főiskolai tanáromnak, aki ahhoz járult hozzá, hogy ezt a szakmát, pályát válasszam, és közelebb hozta hozzám a magyarországi német kultúrát.

Szegner Istvánnak, a GJU korábbi elnökének, aki példaképem. Lelkesedése mindig erőt adott az új feladatokra.

Még sok nevet említhetnék. Barátaim és a családom mindig mellettem állt, ha valamit meg akartam valósítani. Így ez a díj eddigi munkám összegzése.

A díjra a Soroksári Németek Független Egyesülete jelölt. 2000-től sokat tartózkodom Soroksáron. Szeretem az ottani németeket. Gyakran segítetek az ünnepi előkészületekben. Táncolok a táncsoportban, egyre több a fellépésünk, nagyon szeretek velük lenni.

A kerületi hagyományőrző egyesület (Genossenschaft der Pfllegenden der Deutschen Traditionen) munkájában is részt veszek, ahol az idősebb nemzedékhez tartozók közül is sok új barátra leltem. Csodálom őket, hiszen gyakran tevékenyebbek, mint az én korosztályom.

Ahogy említettem, a pesterzsébeti német kisebbségi önkormányzat tagja vagyok, ugyanis Budapesten ebben a kerületben élek. Most éppen a dél-pesti német önkormányzatok regionális kalendáriumba írok cikket és az őszi programokat készítem elő. Az idén is megrendezzük a – kerületünkől indult, ám mára már országos hírűvé lett – Sissy szavalóversenyt, melyen a német nemzetiségi iskolák, illetve a németül tanulók legjobbjai mérik össze tudásukat. A döntőt Gödöllőn szeretnénk megtartani.

Fuchs Szandra Titanilla (20) – Zsámbék

Zsámbékon születtem, német nemzetiségű családban. Elődeim több évszázados múltra tekintenek vissza. Az ősi szülőház jelenleg tájházként működik.

A kisebbségért folytatott tevékenységemet nem munkaként, inkább szórakozásként, életem részeként élem meg. A kultúra ápolása nélkül nem tudnék élni, ez belülről jön, a természetemből fakad.

Az Ifjúsági díjat nagy megtiszteltetésnek, eddigi munkám elismerésének tartom. Külön értéket ad a díjnak, hogy nem minden jelölt kapta meg a kitüntetést.

Gyermekkoromban nagy szerepet játszott a most 93

éves dédnagymamám, akitől megtanultam a zsámbéki német dialektust, és aki máig is a hajtóerőm. Szintén köszönettel tartozom az egész családnak, amelyben a német kultúra mindig jelen van.

Általános iskolás koromban, már az első osztályban megnyertem a német nemzetiségi hagyományörző versenyt, s az iskola kórusában is énekeltem.

Tizennégy évesen a pilisvörösvári német nemzetiségi gimnáziumba kerültem, ahol magával ragadott az iskola és a város közössége is. A fiatalok többsége a hétvégén a svábbbálban táncolt, az iskolában pedig elsőbbséget élvezett a hagyományörzés. Máig példaképem gimnáziumi tanárom, Wolfart Mária.

A gimnáziumi évek alatt több együttesben énekeltem, zongorázni, klarinétozni és harmonikázni tanultam. A színházi életbe is belecsöppentem: a PaThalia csoporttal, a „Fehér róza” című darabbal (amelyben én játszottam a főszerepet) arany minősítést kaptunk.

Egyik legnagyobb sikeremként a 2003-as Europeade nemzetközi folklórfesztiválon való részvételt könyvelem el: Szardínián, az Európa-esten tízezer néző előtt énekeltem és jódliztam. Ebben az évben az Europeade fesztivált Lettországon rendezik, és újra részt veszek rajta.

2002-ben bekapcsolódtam a kisebbségi politikába is. A választásokon, 18 évesen Zsámbékon a legfiatalabb képviselővé választottak. A Magyarországi Ifjú Németek Közösségében az alelnöki posztot töltöm be. Azt vallo, meg kell mutatnunk a fiataloknak, hogy nem unalmas a németiségért tenni valamit. Csodálatos dolog egy közösség részeként élni, ott jól érezni magunkat, a svábbbálokban táncolni, énekelni és barátokat szerezni. Ha a magyarországi fiatalok életünknek ezt a részét látják, csatlakozni fognak hozzánk.

A legnagyobb veszélyt a nyelv elvesztésében látom. Ugyan a GJU-ban lehetőség szerint németül beszélünk, svábul írunk sms-t egymásnak, könnyen elképzelhető, hogy elődeink anyanyelve elveszik. Ezt minden erőnkkel meg kell akadályoznunk.

Svecz Katalin, (28) – Telekgerendás

Életem első igazi kitüntetése a Nemzetiségi Ifjúsági díj, és erre nagyon büszke vagyok. Úgy gondolom, az elsők között részesülni ebben a megtiszteltetésben nem kis dolog. Persze, a legbüszkébb mégis arra vagyok, hogy a környezetem alkalmasnak ta-

lált egyáltalán arra, hogy jelöljön erre a díjra.

Békéscsabán születtem, szlovák nemzetiségi tanítói végzettségem van, és nagyon örülök annak, hogy osztálytanítóként van módom a hivatásomat gyakorolni a lakóhelyemen, Telekgerendáson.

Úgy érzem, minden a szlovák nemzetiséghez köt. Telekgerendáson a lakosság mintegy 30%-a szlovák nem-

zetiségű, s az én családom is az mindkét ágról. Kicsi koromtól kezdve beszéltek hozzám a szüleim szlovákul és magyarul is. Az óvodában és iskolában természetesen tanultam a szlovák nyelvet, a Békéscsabai Szlovák Gimnáziumban érettségiztem, majd a Körös Főiskola (Most Tessedik Sámuel Főiskola) szlovák nemzetiségi tanítói szakán tanultam tovább. Valahogy mindig „erre a vonalra tévedtem”... Úgy érzem, ez az én utam, amin járnom kell.

Tudatosan készültem a szülőfalumban a tanítói szerepre. Kicsi – 1-2. osztályos – gyerekeket tanítok. Az ő érdeküket szem előtt tartva próbáltam a pozícióimat is megválasztani, illetve betölteni. A lakosság ebben eddig támogató. A helyi szlovák önkormányzat elnöke s a települési önkormányzat képviselője vagyok.

Aki a szlovák önkormányzati rendszerben dolgozik, az láthatja, hogy rengeteg lehetőség adott a szlováksággért folytatott tevékenységhez. A minél hatékonyabb munka érdekében létrehoztuk a Közép-Békés Megyei Szlovák Társulást, amelynek öt évig szintén én töltöttem be az elnöki tiszte, majd a Társulás utódaként létrejött Dél-alföldi Szlovákok Szervezetének elnöke is én lettem. Mindkét szervezet a dél-alföldi szlovák települések tizenkét szlovák önkormányzatát foglalja magába. (Békés, Csabacsüd, Csabaszabadi, Csorvás, Gerendás, Kardos, Kétsoprony, Kondoros, Mezőberény, Nagybánhegyes, Örménykút, Telekgerendás tartozik ezek közé.)

Munkájuk összehangolása a feladat. Persze, ebben sem lennének sikeres, ha nem kapnék segítséget. Szerencsére – és a helyi szlovákság szerencséjére – olyan emberekkel vagyok körülvéve, akik jól és hatékonyan tudnak együttműködni. Ki kell emelnem Klyucsik Pálnét (a Csorvási Szlovák Kisebbségi Önkormányzat elnökét) és Priskin Jánosné (a Gerendási Szlovák Kisebbségi Önkormányzat elnökét), akik a Társulás elnökhelyettesei voltak, s most ugyanezt a tisztséget töltik be a Szervezetben. Minden szlovák önkormányzat elnöke és testülete együtt kell, hogy működjön a közös cél érdekében. Úgy gondolom, ez meg is valósul.

Telekgerendáson nagy hagyomány van a farsangi időszakban tartott batyus-bálnak, a hagyományörző aratásnak és újkényersütésnek, ill. a szlovák klub évfordulója megünneplésének. Ekkor a környező településekről is hívunk vendégeket, és szlovák pávaköri, népzenei műsorral tesszük emlékeztetessé a programokat.

Szlovák intézmény nincsen a faluban, működik viszont a helyi szlovák klub (jövőre lesz harminc éves). Nemrégiben megalakult a citerazenekar, amely szintén a szlovák önkormányzat támogatásával dolgozik. A helyi óvodában és iskolában természetesen van lehetőség a szlovák nyelv tanulására, és a gyermekek, a tanulók majdnem a fele többletórán tanulja a szlovák nemzetiségi nyelvet. Azt hiszem, a legbüszkébb arra vagyok, hogy a településen élő szlovákság érdekében – legalábbis a visszajelzésekből ezt szűröm le – sokat tudtam és tudok tenni. Örülök, hogy az iskolám és a szülők is bíznak bennem... Taníthatok... Gyerekeket... szépre... jóra...

Karácsony Zoltán